

Szívzörej

Eljött ez a pillanat. Semmilyen írástól nem féltem még ennyire. Pedig régóta terveztem már számba venni az elmúlt éveimet, hiszen a múltam sokszor magába rejtí a választ a jelenlegi kérdéseimre. Magamért csinálom. Mégis, mintha valaki kényszerítene, hogy tűzbe tegyem a kezem. El tudom viselni azt a sok fájdalmat, ami most elő fog jönni?

Ahhoz, hogy érthetőbbek legyenek a velem történetek, muszáj a szüleim gyerekkoráról is írnom. Ha röviden akarnám leírni azt a sok traumát, amivel szembe kellett nézniük, annyit írnék: Erdély, gyermekotthon, Ceauşescu-diktatúra. Apukám anyukája megcsalta a férjét, ebből született az én édesapám. A férj nem szívelte az idegen férfitól született gyermeket, így pár végtagtörést követően mennie kellett apukámnak. Anyukám anyukájának a családi legendárium szerint már volt három gyereke, csak éppen rizzsel etette az újszülötteket, amit nem éltek túl. Anyukámnál és a feltestvérénél úgy gondolta, inkább meg se eteti őket. Hetekre elment, és otthon hagyta a két óvodás gyereket. De amikor otthon volt, akkor sem foglalkozott többet a gyerekeivel, gyakran véresre verte a szék lábához kötött anyukámat. Ő így került végül gyermekotthonba. Bár Székelyföld szívében járt iskolába, és ízig-vérig magyar leány volt, nyolc évesen átrakták román osztályba. Többé nem tanulhatott az anyanyelvén. Varrónőként végzett, nagyon tehetséges volt, de még ezt is elvették tőle: pár éven belül kiderült, hogy olyan súlyos szembetegsége van, hogy bármikor megvakulhat, így nem dolgozhatott többé varrónőként. A szüleim látásból ismerték egymást, de csak a 2000-es évek elején, már Magyarországon jöttek össze. Nem volt nagy szerelem. Apukám valószínűleg csak teljesíteni akart az őt 19 évesen tulajdonképpen befogadó nagyszülei előtt, be akarta bizonyítani, hogy neki is lesz családja. Anyukám vágyhatott a szeretetre, és, hogy valahol végre otthon érezhesse magát. Nem telt el egy év, már össze is házasodtak. Nem volt idő bizonyos kérdéseket tisztázni. Anyukám öt gyereket akart, apukám egyet sem. Végül négy gyermekük született, én vagyok a legidősebb.

Egy évre rá, hogy a szüleim megházasodtak, már meg is születtem én. A szüleimnek nem volt elég idejük kettesben. Mikor megfogantam, anyukám hónapokig a konyhaasztalon tartotta a terhességi tesztet, apukám annyira nem akarta elfogadni magában, hogy gyereke lesz. A születésem egy reménysugár volt mégis a szüleimnek. Bennem látták az értelmét annak a sok kitartásnak. Azt hiszem, volt egyfajta elvárás is felém, hogy majd ezt a sok fájdalmat én örömmé változtatom. Depresszívebb pillanataimban egy jelképes dolognak érzem, hogy szívzorejjel születtem. Szerencsére nem volt nagy a szívemen lévő lyuk, nem kellett megműteni, és pár éven belül összeforrt. És még így is az egyik legegészségesebb baba voltam közülünk. Két és fél évig voltam egyke. Írásomban mindenféle politizálástól távol szeretném tartani magamat, a következőket is csupán az életemet befolyásoló történésként írom le: anyukámnak 2004-es népszavazást követően nem volt még magyar állampolgársága, de volt egy nagyon súlyos szembetegsége, ami miatt nem dolgozhatott, és egy pár éves kislánya. Sok évvel később találtam meg a kiutasításáról szóló papírokat, nehéz volt olvasni a sorokat, hogy nem találták elég jó érvelésnek, hogy van egy magyar állampolgár férje, aki dolgozik, és egy kislánya. Így én és anya fél évre haza költöztünk Erdélybe. Tudom, hogy ez nehéz időszak volt, apukám fogadott testvérének a lakásában laktunk, aki nem igazán örült a váratlan vendégeknek, el sem hittem, hogy nincs más lehetőségünk. Végül sikerült megoldani, és visszaköltözhattünk. Emlékszem az ünnepségre, amikor anyukám megkapta a magyar állampolgárságot, már a harmadik gyerekével a pocakjában.

Utánam az öcsém következik a sorban. Az ő születése csodával határos esemény. Éppen az ország másik csücskében élő ismerőseinknél voltunk (mivel anyukám orvosa biztosította őt, hogy még nem fog megszületni a kisfiú). Éjjel anyukám azt álmodta, hogy ne utazzon haza másnap (amikor tervezte), mert meg fog születni a fia. Anya nem vette komolyan az álmát, de jól érezte magát, így úgy döntött, még marad egy napot. Egy görögkatolikus misén voltunk, ahol a két éves jómagam nem viselte túl jól a szertartás hosszúságát, és hisztiztem a templomban. Nagyon megrúgtam anyukám hasát. Egyes értelmezések szerint ezzel húztam fel annyira, hogy éjjel elfojt a magzatvíze. Az ismerőseink bevitték anyát a kórházba, ahol nagyon nem örültek az éjfélbeli meglepetésnek. Az öcsém nagyon rossz állapotban volt, sokáig kérdéses volt, hogy túléli-e. Inkubátorba kellett rakni. Kiskorában végig nagyon beteges

volt, refluxos, és, bár mind örököltük anyukánk szembetegségét, az öcsém és a kisebbik húgom az igazán súlyos változatát. Épp ezért hihetetlen, hogy az akkor életéért küzdő kisfiú két napja ballagott el a gimnáziumból és egyetemre készül.

Ezek az évek visszatekintve gyönyörűek. A szüleim a gyomorból hihetetlenül magasra tornázták magukat. Nem voltak anyagi gondjaink. Apukám éjjel-nappal dolgozott házgondnokként, hogy mindent előteremtsen, anyukám pedig otthon volt velünk. Ahogy visszagondolok, abszurd is az egész. Hiszen az sok trauma, amit a szüleim magukban hordoztak, nem tűnik csak úgy el. Valamikor kérlelhetetlenül utat tör magának...

Mindenesetre alapvetően egy boldog kislány voltam. Szerettem a családomat, sokat utaztunk a tengerpartra nyaralni, sok barátom volt. Jártam néptáncolni meg úszni, sokat játszottam. Minden évben hazamentünk Erdélybe, és nekem állandó honvágyam is volt oda. 14 éves koromig meggyőződésemm volt, hogy Erdélybe akarok majd költözni, ha felnövök. Nekem nagyon hamar be kellett már segítenem az otthoni feladatokba, a testvéreim gondozásába. Igazi legidősebb gyerek voltam. Iskolába egy elég erős egyházi iskolába jártam. Nagyon más családi háttérből jöttek az osztálytársaim. Ügyvédek, írók, orvosok, országgyűlési képviselők voltak a szüleik. Anyukám mindvégig nagyon kellemetlenül érezte magát emiatt a különbség miatt, nem is akarta, hogy oda járjak, csupán az apukám erőltette. Én végtelenül hálás vagyok az akkori osztálytársaimnak, a tanárainknak, mert soha, senki nem érzékeltette velem azt, hogy más lennék. Az értékrend, amit a tanáraink átadtak, átsegített a legnehezebb időszakaimon is.

Egy nagy titkom volt, amit senkinek nem mertem elmondani, és, ami miatt már akkor is nagyon nehéznek éreztem az életemet, a lehető legrosszabbnak. A szüleim egy példát láttak gyerekként a nevelésre: a verést. Így nem volt más eszköz a kezükben, amihez fordulhattak volna, amikor saját gyerekük született. Különösen anyukám alkalmazta ezt, hol papuccsal, hol külön erre a célra vásárolt fakanállal kaptunk tenyerest (így hívtuk, amikor a kezünket tartottuk, és oda kaptuk a verést). Sokszor a legapróbb dolgokért is megkaptuk a magunkét az öcsémmel. Csak a tökéletesség volt elég jó. Olyan is volt, hogy valaki rám fogta valamilyen váza eltörését. Azért is én kaptam, hiába mondtam, hogy nem én voltam, a „hazugságért” ráadásul duplán. Van egy füzetem, ami híven emlékeztet ezekre az évekre. Anyukám akkora nyaklevest adott, mert kaptam egy rossz jegyet, hogy elkezdett vérezni az orrom és összevézreztem a füzetemet. Azt már nem tudom, hogy ezt hogy magyaráztam ki az iskolában... Egyébként mindig próbáltam úgy öltözni, hogy ne vegyék észre a kék foltokat. Ez egyfajta jó zsarú, rossz zsarú játék volt a szüleim között. Anyukámra maradt igazából a nevelésünk, ő pedig egyedül ezt a módszert találta működőképesnek, de így apukánk, aki nem vett részt ennyire a gyerekei nevelésében, ő lett a jó zsarú. Őt szerettük nagyon és féltünk anyukántól.

Eleinte azt gondoltam, hogy ez normális, minden családban így van, csak épp nem illik róla beszélni. Negyedikés-ötödikes lehettem, amikor rájöttem, hogy nem az. Egy időben már féltem hazamenni. Az iskolában biztonságban éreztem magam, otthon nem. Rettogtam a nyári szünettől, mert tudtam, hogy akkor nem menekülhetek el minden nap az iskolába. Gondolkodtam azon, hogy segítséget kérek. Sokat olvastam arról, hogy milyen folyamat kezdődne, ha jelezném ezt egy tanáromnak. Még egyszer titokban videót is készítettem, hogy legyen bizonyítékom. De végül sosem szóltam. Bár már ekkor a lehető legrosszabbnak éreztem az életemet, ma azt gondolom, mindent összevetve, hogy azért lehettem később reziliens, mert a gyerekkorom még nagyon szép volt. Egyébként is, az életemre általában jellemző, hogy azt hiszem, már nem lehet rosszabb, aztán sokkal rosszabb lesz...

Az öcsém születését követő öt évben megszületett a két húgom is. Én nagyon örültem a kistesóknak, de ezzel sok felelősség is járt. Sokszor nekem kellett órákat ülnöm az etetőszék mellett és etetni a kicsiket. Sokat vigyáztam rájuk otthon, vittem ki a játszótérre, mentem értük az oviba, iskolába.

2012-ben történt valami, ami utána meghatározta mindannyiunk életét. Pedig látszólag minden rendben volt, és még ezt követően 1-2 évig sem volt érezhető a mindent elsöprő vihar. Apukámnak ekkor ugyanis volt egy öngyilkossági kísérlete. A nyaka köré kötelet csavart és a mi emeletes ágyunkra ezt felkötötte. Így akart megszabadulni a sok felelősségtől, ami a családdal és a négy gyerekkel járt. Szerencsére anyukám épp ekkor ért haza, és apukám nem tudta véghez vinni a tervét. Elvileg sokáig látszottak még a nyakán a kötelek nyomai, sálát hordott, hogy mások ne vegyék észre.

Visszatekintve könnyű okosnak lenni. Fel kellett volna ismerni, segítséget kellett volna kérni stb. De a szüleim nem olyan közegeből jöttek, ahol sokat hallottak volna a mentális egészségről vagy a depresszióról. Megpróbálták élni tovább az életüket, mindent megtenni a gyerekeikért. Én is csak évekként később tudtam meg, hogy mi történt, oly annyira tabusították ezt. Közben vetek egy házat vidéken, ahova végül sosem költöztünk be, már el is adták.

A szüleim mindig segítettek a bajba jutóknak. Minket is erre neveltek, néha talán kicsit erőltetve is. Nem tarhattam szülinapi bulit, ha nem hívtam meg azt az osztálytársamat, akinek nincsenek barátai, neki kellett adnom a csokimat, vagy épp a plüsseimet. Hiába volt velem sokszor igazán nem kedves az illető. Azt hiszem, ezek az élmények is nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy ma nehézséget okoz megfogalmazni még magamnak is a szükségleteimet és nem csak mindenki más után fontosnak tekinteni magamra. A szüleimet sokszor becsapták, loptak tőlük, amikor segítettek valakin, de ők nem adták fel. Egy hajléktalan idős férfit apukám tulajdonképpen befogadott. Házigondnokként volt egy plusz lakásszerúsége a társasházunkban. A férfi segített apának takarítani, apa pedig kifizette a segítségét. Volt miben segíteni, ugyanis apa 12 társasházat vállalt, hogy elartsa a családját. A férfi alkoholista volt, a megszerzett pénzen mindig alkoholt vett. Sokáig együtt dolgoztak. 2014-ben a férfi meghalt. Apukám mellette állt a halála pillanatában. Az utolsó szavaiban apukám szemére vetette, hogy édesapám kihasználta volna őt. Emlékszem, amikor megtudtam a halála hírét, otthon csak én sírtam a sarokban. Mégis apukámnak okozott örökre szóló sebeket.

Én később ettől a pillanattól kezdve láttam a leépülést. Lassú volt, egy fél évig fel sem tűnt, hogy baj van. Éppen ötödik osztályos lettem, amikor minden megváltozott. Az életem utána már sohasem lehetett olyan, amilyen volt. Hirtelen kellett felnőnem.

Eleinte apa csak rosszkedvű volt. Nem akart emberekkel találkozni. Majd nem ment el dolgozni. Egész nap otthon ült és nézte a tévét. Ugyanaz a személy, aki addig hajnaltól éjjelig dolgozott a családjáért. Ugyanaz a személy, aki addig mindig plusz munkákat vállalt, hogy több pénzt tudjon hazavinni. Ugyanaz a személy, aki addig önkénteskedni járt. Most nem mozdult ki a házból. Pár hétig reméltük, hogy csak nehezebb időszak, de majd elmúlik. Nem sejtettük, hogy tíz évvel később sem fog elmúlni, és azt sem, hogy az egész családjunkat szétzúzza, mindenkiben életre szóló megrázkódtatást okoz.

Ahogy telt az idő, apukám sorra veszítette el a munkahelyeit. Pedig Erdélyből a fogadott családja is próbált segíteni. Egy év eltelt úgy, hogy nem derült ki, hogy depressziós. Számomra hirtelen volt a váltás. Szembesülés azzal, hogy nem számíthatok a szüleimre. Pedig ekkor voltam tinédzser. De otthon nem lehettem az. Otthon én voltam anyukám elsődleges segítsége. Apával volt a baj, velem már nem lehetett. Nem fért bele, hogy most kezdjek el lázadni a szüleimmel szemben. A szüleim helyett a tanáraink kapták meg a lázongó énemet. Rettentő idegesítő tudtam lenni. Különösen az osztályfőnökömet, az angol és a rajztanáromat boldogítottam ezzel. Vágytam a figyelemre, amit otthon nem kaptam meg. Azóta sem tudom, hogy ők hogyan kezelték ezt ilyen jól. Pedig nem tudhatták, hogy mekkora segítség számomra, hogy legalább az iskolában gyerek lehetek. Szeretettel fordultak mindig felém, amiért azóta is végtelenül hálás vagyok.

Egyébként minden örömmel azon voltam, hogy ne vegyék észre az iskolában, hogy baj van. Emlékszem, egyszer otthon hagytam a kijavított dolgozat füzetemet, amiért egyest kaptam. Ha mással történt meg, akkor felhívták a szüleiket, akik bevitték utánuk. Én is felhívtam a titkárságon az apukámat, sírva könyörögtem, hogy hozza be, de nem hozta. Ez nagyon fájdalmas szembesülés volt azzal, hogy magamra maradtam, nem számíthatok rá. Olyan is volt, hogy osztályfőnyképet kellett befizetni, mindössze 400 forintot, és amíg mindenki nem fizette be, nem kaphatta meg senki a képét. Az első naptól kezdve könyörögtem anyukámnak, hogy adja oda a pénzt (ugyanis én akkoriban a határidőket betartó precíz diák voltam), de anya azt mondta, most még nincs erre. Egyik nap az egyik osztálytársam leszidott, hogy azért nem kaphatja meg a képét, mert én még nem fizettem be... Nyilván nem tudhatta, de hihetetlenül fájdalmas volt, hiszen én minden nap könyörögtem otthon, nem csupán elfelejtettem. A tanulás is nehezebben ment. Egyszerűen képtelen voltam a sok új tantárgyra, a tananyagra koncentrálni. Rettogtam, hogy mi lesz apukámmal. Rosszabbak lettek a jegyeim, amiket nem mertem már megmutatni anyukámnak, féltem, hogy megver. Ezért mindig csak apával irattam alá.

A tanév végére egyértelmű lett, hogy apa depressziós. Legalábbis ekkor még úgy tűnt, hogy ez „egyszerű depresszió”. Elkezdték összeállni a szálak, apukám vérszerinti anyukája öngyilkos lett, tőle örökölhette a hajlamot erre a betegségre. De mivel nem javult apa állapota, az utolsó munkahelyét is elvesztette. Munkanélküli maradt négy gyerekkel. Szinte már aznap ismét jól volt. Azonnal talált magának munkát. Egy iskolában kezdett el takarítani, ahova később én is jártam gimnáziumba.

Az ezt követő két év egyfajta irányváltás volt. Apukám sokkal kevesebbet keresett, jobban be kellett osztani a pénzt. (De legalább keresett pénzt!) Többet nem mentünk tengerpartra, meg kellett húzni a nadrágszíjat. De cserébe apa jól volt. És otthon kicsit rendeződni látszottak a dolgok. Én tudtam a tanulmányaimra koncentrálni. Elhatároztam, hogy kitűnő leszek, és ezt el is értem. Büszke voltam magamra. A szüleim kapcsolata viszont egyre rosszabb lett. De nagyon vallásos emberekként sokáig fel sem merülhetett a válás.

Amikor nyolcadikos lettem, ismét minden felbolydult. Apukám megint rosszul volt, közben a szüleim eladták a vidéki házunkat, de vettek helyette egy másik vidéki házat (persze, hitellel). Egyik éjjel ismerősök voltak nálunk, akik jól tudtak apa betegségéről. Mondták, hogy ez nem mehet így tovább, ki kell hívni a mentőket. Fülemben cseng a mentő szirénája, ahogy megérkezett. Pedig az emeletes ágyam tetején párnát raktam a fejemre, csak hogy ne halljam a történeteket, hátha úgy megsemmisülök... De megtörtént. Másnap felkeltünk, és senki nem beszélt az estéről. Apukám másfél hónapig pszichiátrián volt. Én jól tudtam, hogy mi történt. De anyukámmal sosem beszéltem arról az estéről.

Ekkoriban nagyon nehezen voltam. Kifáradtam, értelmetlennek láttam az életemet. Azt éreztem, hogy sosem lesz vége. A nehézségek előtt én a fantáziavilágomba, a könyvekbe, a naplórásba, az irodalomba menekültem. Mindig olvastam. Már a magyartanárom kérte, hogy ne olvassak ennyit. De a valóság nem tetszett, más világokat kerestem. Erőtlen voltam. Azt éreztem, hogy nem fogom bírni. A szüleim mindig is vallásos életre nevelték, de valójában ekkor lett a sajátom az istenhitem. Adventben elkezdtem hajnali rórate szentmisékre járni. Imádkoztam egy jelért. Kértem, hogy a Jóisten mutassa meg, hogy mit kell tennem. Egyik nap az iskolában éppen egy imádságra menet kaptam meg. Nem volt nagy látomásom, fények, alakok. Csak egy egyszerű mondat fogalmazódott meg bennem: hogy addig kell kitartanom, amíg élek. Ez elsőre nem tűnik egy hihetetlen felfedezésnek. De nekem óriási erőt adott! Olyan volt, mintha fellángolt volna bennem egyfajta tűz. Érdekes volt, hogy utána többen is megjegyezték ezt a látványos változást. Csak a Jóisten kellett hozzá, semmi több.

Eljött a gimnáziumi felvételi ideje. Nem is tudtam, hogy melyik iskolákba jelentkeztek, hiszen nem tudtam, végül melyik városban fogunk lakni. Éppen a felvételi előtt két héttel költöztünk el elég messze. Onnantól nekem egy messzebbi városból kellett bejárnom az iskolába. Megterhelő időszak volt, de ekkor sem beszéltem az iskolában a nehézségeimről. Igyekeztem mindig jókedvű lenni, boldog, azt mutatni, hogy minden rendben. Az akkori osztálytársaim nem is tudtak semmiről, a legjobb barátnőmnek sem beszéltem erről. De volt egy tanárom, az énektanárom, akit nem tudtam ilyen tehetségesen átverni. Sokszor találkoztam vele iskolába menet, és mindig valahogy olyan kérdéseket tett fel, amire nem voltak kész válaszaim. Például akkor kérdezte meg, hogy hogy van apukám, amikor előző éjjel mentő jött érte. Így neki elmondtam ezeket. Ő volt az első felnőtt, aki az én szemszögemből is figyelte a családi nehézségeket. Aki nem csak azt mondta nekem, hogy „segíts a szüleidnek, mert nehéz nekik most”, hanem azt is látta, hogy nekem sem egyszerű. Mindig meghallgatott és ez rengeteget segített nekem. Mondta, hogy ha elballagok, akkor is nyugodtan keressem őt, ha beszélgetnék kicsit. Talán nem véletlen, hogy később is ő volt az az egykori tanárom, akivel egész sokszor összefutottam az utcán véletlenül. Örökké hálás leszek azért a sok szeretetért, amit tőle kaptam!

Amint már említettem végül ugyanabban az egyházi iskolában kötöttem ki, ahol apukám takarított. Kezdetekben nem oda terveztem menni, de „így alakult”. Az általános iskolás gyönyörű éveim után nehéz volt bekerülni az új osztályba. Elveszíteni minden addigi biztos pontot, kapaszkodót. Olyan volt, mintha folyamatosan zuhannék.

Anyukám végül elvált apukámtól. Sokan vádolták ekkor, neki magának is nehéz volt meghoznia ezt a döntést. Utólag azt gondolom, hogy a lehető legjobban döntött. Apukámnak még a gyerekkorától voltak nagyon agresszív, börtönt is megjárt „barátai”, akik később is sok problémát okoztak. Anyukámat tették felelőssé, amiért apukám beteg. Sokat zaklatták, és többször megfenyegették életveszélyesen.

Apukám nem állt ki érte. Később engem is többször megfenyegettek, egyszer, hogy ne üssenek hozzá, én rohantam le kezemben a telefonommal, beírva a rendőrség számával. Azt üvöltöttem, hogy ha nem mennek el, akkor kihívom a rendőröket. Anyukám mondta, hogy azonnal menjek vissza a szobámba (ahol addig a tesóimmal zárt ajtóval ültünk). Apukám is ott volt, de nekem kellett kiállnom anyáért. Temérdek hangfelvételt is készítettem, amíg a zárt szobában kuksoltam, hogyha egyszer eljutnék oda, hogy feljelentssem ezeket az embereket. Rettegtem otthon lenni.

Tehát anya elvált, és minél messzebb menekítette a három kistestvéreimet ettől a helytől. Engem is vinni akart, de én akkor apukámmal szerettem volna maradni. Már nem akartam ilyen messze költözni, a semmiből új életet kezdeni. A bírósági ügy végén apánál maradhattam. Ekkor még nem sejtettem, ezzel mennyi felelősséget vállalok magamra. Ugyanis a válást követően apukám állapota rohamosan romlott.

Kilencedik osztályos voltam, amikor egyik nap, amikor épp egy súlyos depressziós szakaszában volt, egyszerűen eltűnt. Bár kollégista voltam, ha apukám rossz állapotban volt, mindig otthonról jártam be, hogy vigyázzak rá. Sokszor nem jelent meg egyszerűen az iskolában. Ilyenkor a kollégiumi prefektám (így hívták nálunk az apácákat, akik figyeltek ránk) mindig szólt az első óra után, hogy megint nem jött be, én pedig gyomorideggel indultam haza. Sosem tudhattam, hogy még életben van-e. Rettegve nyitottam be, hogy milyen látvány fogad. Ezen a januári napon nem találtam otthon. Mindenét otthon hagyta, csak épp ő hiányzott... Három napig úgy aludtam el, hogy fogalmam sem volt róla, hogy még életben van-e. Jelentettük az eltűnését a rendőrségen is. Borzasztó napok voltak. Emlékszem, egyik este a temérdek be nem fizetett számla felett aludtam el az osztályteremben... Végül előkerült apukám. Kiderült, hogy a már említett egyik gyerekotthoni „barátjánál” volt. Aki nem szólt erről egészen addig, amíg nem tudta meg, hogy már a rendőrség is keresi. Ezután ismét kórházba került.

Ezek után kezdett látszódnia, hogy ez nem egyszerű depresszió. Az egyre súlyosabb lenti szakaszokat egyre inkább örültségbe torkolló magaslatok követték. Bipoláris depresszió. Az elején még csak sokat beszélt, mutogatta magát, posztolt. Hazugságokat mondott rólam a tanárainknak. Később adósságokat halmozott fel. Ha szóltunk, ellenünk fordult és agresszívvá vált. Egyszer kijelentette, hogy kitagad a családjából. Utána hónapokig nem beszéltünk, az iskolaigazgatóm adott annyi pénzt, hogy ne haljak éhen, amíg megkaptam az első fizetésemet. Az utóbbi pár évben teljesen irányíthatatlanná vált. Tavaly nyáron minden ellenkezésünk ellenére elutazott Németországba, mondván, hogy kapott munkát. Csak mikor odaért, derült ki számunkra, hogy nincs munkája, és az egyik gyerekotthoni „barátja” vette rá, hogy menjen ki vele. Egy ideig még a temérdek videóból, amiket a közösségi oldalakra töltött fel, láttuk, hogy életben van, de egyszer csak eltűnt. Addigra azt már tudtuk, hogy hetek óta az utcán aludt, a „barátja” becsapta, és apukám vonatjegyével hazajött. A bankkártyáját ellopták, és egy városban van, nem beszélve semmilyen idegen nyelvet, súlyosan mániás állapotban. Miután nem került elő, jelentettük az eltűnését a rendőrségen, de aztán arra jutottunk, hogy megpróbáljuk mi magunk megtalálni. A párom elutazott Németországba, ahol körbe járta a hajléktalanszállókat. Végül óriási szerencsére a magyar nagykövetségre éppen bement apukám, akikkel korábban már felvettük a kapcsolatot. Így találtuk meg eltört kézzel, kiszáradva, teljes örületbe. Amikor hazajött, zárt osztályra került a pszichiátrián. De még sokáig mondogatta, hogy élete legszebb hónapja volt ez Németországban...

Mindenesetre a gimnáziumi éveim ezzel teltek. A bipoláris depresszió egyre súlyosbodó szakaszainak váltakozásával. Azt éreztem, én vagyok a felelős apukámért. Hogy ne legyen öngyilkos. Mindig elkísértem a pszichiáterhez, én beszéltem a főnökeivel, tartottam helyette a hátam. Amikor végül az iskolámból is mennie kellett, érettségire tanulás helyett állást kerestem neki. Állandó pénzhányban voltunk, sokszor nem tudtuk befizetni a számlákat, ilyenkor az iskolámból és ismerősöktől rengeteg segítséget kaptunk. Apukám szinte folyamatosan táppénzen volt. Egyre kevesebb időt maradt a munkahelyein, míg ma már betegnyugdíjas az állapota miatt.

Többé már nem voltam gyerek. Nem azért nem tudtam otthon szorgalmasan tanulni, mert lusta voltam, hanem mert nem tehettem meg. Sokáig azt hittem, hogy megmenthetem. Fájdalmas felismerés volt, hogy azzal nem tudok neki segíteni, ha a saját életemet is feláldozom. Éppen úgy tudom a sok munkáját, kitartását megbecsülni, ha én dolgozok magamon, és teszek a céljaimért. És nem hagyom elveszni azt, akiért apukám ennyit tett: értem.

Anyukámmal szépen elkezdett javulni a viszonyunk. Ahogy elvált, szinte teljesen átalakult. Kivirágzott. Talált jó nevelési technikákat, én pedig meg tudtam bocsátani neki, amikor megértettem, hogy miért találta jó módszernek a verést. Olyan jó látni, hogy a testvéreim milyen jól érzik magukat otthon, és én is nagyon szeretek náluk lenni. Manapság rengeteget szoktunk játszani, és arra kellett rájönnöm, hogy ez az egyetlen hely, ahol egyáltalán nem szorongok. Azóta anyukám a legnagyobb példaképem. Az a nő, aki sosem adja fel. Aki mindig küzd, történjen bármi. És, akinek mindig a gyerekei az elsők.

Kilencedikesként döntöttem el, még nem érve miért, hogy tanár szeretnék lenni. Magyar-történelem tanár. Ma már azt gondolom, az inspirált erre, hogy a szüleim a még a szebb éveimben fontos értéként adták át a magyarságtudat, a hazaszeretet, az anyanyelv fontosságát. Pont azért, mert anyukám nem tanulhatott az anyanyelvén. Hangsúlyozták, hogy ez nem magától értetődő. A nehezebb időkben pedig az irodalom volt a mentsvárom. De legfőképp azért, mert ma azért tarthatok ott, ahol tartok, mert fantasztikus tanáraink voltak, akikre bármikor számíthattam. Én is olyan tanár szeretnék lenni, aki segít a nehezebb sorsú gyerekeknek, és akihez bátran fordulhatnak. Hálás vagyok, amiért ennyi példaképet kaptam!

És mi van most? Amikor elmentem egyetemre, azt gondoltam, mostmár minden jó lesz. Lett egy fantasztikus munkahelyem, párkapcsolatom. Miután apukám „kitagadott”, úgy döntöttem, én sem fogom minden lépését figyelni. De mégis minden hajléktalanban őt láttam. Nem tudtam megszabadulni a családi terhektől, amiket hordoztam. Hihetetlenül szorongó lettem, volt pár pánikrohamom is. Sokszor azt érzem, hogy nem találtam magamat. Nem tudok úgy teljesíteni, ahogy tudnék. Visszahúzni a régi sebek. Még mindig úton vagyok. És, bár nem tudom, miket kell még átélnem, de sosem fogom feladni! A Jóisten mindig mellettem állt, és a sok nehézség egy empatikusabb, kitartóbb személlyé tett. Azt a sok jót, amit én is kaptam a nehéz helyzetekben, szeretném továbbadni a leendő diákjaimnak. És igen, lehet, hogy sokat szorongok. De a fentieket olvasva bárki elcsodálkozik még ezen...?